

19.72x27.91	1	38	עמוד	שב י ע י	16/09/2016	55199394-5
האדם הבוחר - מאת צבי שמעון - 25910						

סיפור מההפטרה

איתמר מרילוס

בחירה חופשית

ההכרעה בין רע לטוב מורכבת ומסובכת עבור הדמויות המקראיות. צבי שמעון, ד"ר למקרא, דן בסוגיית הבחירה האנושית מהאדם הראשון ועד דוד המלך

האדם הבוחר
צבי שמעון
הוצאת 'מאגנס' / 310 עמ'

צילום: freemages

אנו מתקרבים אל סיומם של חומשי התורה ומתרחקים מדמותו של משה רבנו, וחוזרים שוב אל האבות וסיפוריהם בטרם היינו לעם. בספר 'האדם הבוחר' דן צבי שמעון, דוקטור למקרא באוניברסיטת בר אילן, בשאלת הבחירה האנושית. בניגוד לעמדה המציבה את דמותו של האל במרום כו ספרי התנ"ך, בוחן המחבר את המקרא סביב הצורך להכריע בין רע לטוב. מהו הטוב ומהו הרע במקרא? כילדים אנו מחוץ נכים לצבוע את המציאות בצבעי 'שחור' ו'לבן'. יש בחינוך זה כמוהו היגיון, אבל שמעון טוען כי המקרא אינו צבוע בצבעים כאלה, אלא בצבעים אפורים.

כך למשל בהתייחס לחטא האכילה מן העץ, שאותו מכיר כל ילד, מראה המחבר באמצעות הנגדה של פסוקים ומילים חוזרות כיצד בחירתו של האדם גוזרת את ענשו מידה כנגד מידה. כך הוא מראה כי סידור הנאשמים בשלב 'התחקור' שונה מן הסדר של 'הענישה'. הוא מסיק מכך שהאדם מופיע אחרון בשלב הענישה כי זה עצמו עונשו. האדם שמלכתחילה היה אמור להוביל את האנושות הופך במידה רבה להיות מובל.

אבל זוהי כמוהו רק אפשרות אחת להיבנה, ומכיוון ששערי פרשנות לא נגעלו הוא מציע אפשרויות אחרות להבנת החטא. לדוגמה, הנחש סבור שהאדם כולו 'שמימי' או 'כולו' ארצי. המחבר לעו-

מת זאת טוען כי יש לראות את האדם כשילוב בין השניים. היפה בספר בעייני הוא האופן בו הקריאה 'צמודה' אל הפסוקים, ללא ההרגשה כי אופן ההבנה הינו מאולץ. על רקע זה מודגשת דווקא מורכבותו של האדם והקושי של הבחירה. לא רק הדילמה של חטא האכילה מן העץ מוצגת בספר, אלא שורה רחבה של דוגמאות. למשל סיפורם של אברהם ולוט. בניגוד למחשבה המקובלת המציירת את מעשיו של לוט 'כרעים' ואת מעשיו של אברהם כ'טובים' מציע המחבר אפשרות נוספת: התמקדות במניעים ולא במעשים.

זאת משום שהוא מראה כי יש דמיון רב למדי במעשי השניים (ירידה מכנען ושיבה אליה, הכנסת אורחים, מזעור הנוק לערי הכיכר). ההבדל הוא במניע - לוט פועל משיקולים אישיים בעוד אברהם מבקש את קרבתו של אלוהים. סיפורים נוספים הנידונים בספר הם של דוד וגולית וסיפורי אחאב, אליהו ואיזבל. כל אלה מכוונים להראות את האופן בו הדמויות תמיד נאלצות לבחור בין טוב לרע, כאשר הבחירה אינה קלה. ואולי זהו גם לב העיניין של ההצמדה בין תקופת אלול להתחלת התורה. כשם שאת עצמנו אנו שופטים בצורה מורכבת שיודעת כי ההכרעות בחיים סבוכות, כך גם יש צורך להבין את סיפורי התורה בהם פועלים הגיבורים במצבים שבהם ההכרעה אינה ברורה.

הלום קרב
המסתבך במשפט

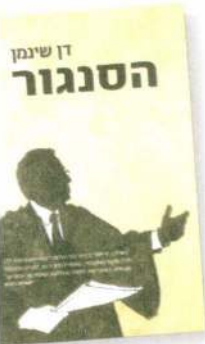
רצה, עורך דין מפורסם הנחקר בעבירות שוחד והפרת אמונים ומשמש כעד מדינה, איש עסקים עומד לדין בעבירות מרמה שביצע שותפו בלי ידיעתו.

אלו הם גיבוריו של 'הסנ

גור', ספרו החדש של דן שינמן, מבכירי הסנגורים בישראל, המביא סיפורים מרתקים מאחורי הקלעים של אולמות בית המשפט הפלילי וחדרי החקירות. שינמן נע באלגנטיות בין שני רבדים: הרובד הספרותי, שבו הוא מכניס את הקוראים אל עולמן של הדמויות והסנגורים שאינם מונים לספק להם הגנה מיטבית. הרובד השני הוא העיוני, הפורש בפני הקורא דילמות אתיות וערכיות מעולם המשפט: האם על הסנגור לשאוף לדעת את האמת? האם סנגור יכול להגן על לקוח שהוא אינו נותן אמון בגרסתו? ועוד.

הסנגור / דן שינמן

הוצאת 'כנרת, זמורה ביתן' / 327 עמ'

סיפור
לפני